

En opdat ik mij door de uitnemendheid der openbaringen niet zou verheffen, zo is mij gegeven een scherpe doorn in het vlees, namelijk een engel des satans, dat hij mij met vuisten slaan zou, opdat ik mij niet zoude verheffen. 2 Kor. 12:7.

Indien de Christenen van deze tijd een kroniek zouden schrijven of aantekeningen maken van hun persoonlijk leven, zou het lang duren eer zij zouden komen tot zo'n zaak, die gemeld wordt in het eerste vers van dit hoofdstuk: *Ik zal komen tot gezichten en openbaringen des Heeren.* Mag niet op het voorhoofd van alle onze godsdienstplichten, waarin wij bezig zijn, gegraveerd worden: *Christus is heengegaan! Christus is heengegaan!* Velen zouden een verhaal moeten doen van de handelingen van een zwijgende Christus, of van een afwezige Christus en van een fronsende Christus, welke handelingen nu voor ons zijn geworden als ons dagelijks voedsel.

O die zielsverrukkingen van liefde, die overstelpende en alles overtreffende genietingen van Hem, welke het deel waren van de heiligen van ouds! Zijn het geen verborgenheden voor ons geworden? Wanneer wij spreken van deze kostelijke diepten van gemeenschap en omgang met Christus, die opgetekend zijn in de Schriften, dan is het alsof wij Barbaars spreken, voor u en voor onszelf, alsof wij spreken in een onbekende taal die wij niet verstaan. O, konden wij onze preek beginnen met deze hemelse inleiding: *Hetgeen wij met onze oren gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze ogen, hetgeen onze handen getast hebben van het woord des levens, dat verkondigen wij u.* Dan zouden wij met meer voordeel spreken en u zou met meer nut luisteren. Zou hij, die wil spreken over deze tekst, niet nodig hebben geoefend te worden in het tasten in de overvloed der openbaringen? Maar wij allen, die hier zijn, mogen zeggen: *Leer ons Heere, wat wij niet weten.*

Er zijn zes soorten van bezoeken, die Christus geeft aan de Zijnen, in deze vallei van Baca, in deze tenten van Sichem.

- Er zijn ten eerste *staande en kortstondige bezoeken*, die Hij de Zijnen brengt, wanneer Hij een voorbijgaand gezicht van Zichzelf geeft, wanneer Hij binnenkomt als een vreemdeling en pelgrim, om slechts een uur te blijven.
- Ten tweede zijn er *zittende en meer blijvende bezoeken van Christus*, wanneer Hij aanhoudt in het rusten in Zijn liefde, en in het aanzitten aan de tafel met de Zijnen. "Terwijl de Koning aan Zijn ronde tafel is, geeft mijn nardus haren reuk", Hooglied 1:12.
- Ten derde zijn er sommige *geregelde bezoeken van Christus*, die Hij gewoon is te brengen aan de Zijnen.
- Ten vierde zijn er sommige *buitengewone bezoeken van Christus*, zoals dat aan Paulus was, wanneer er een hoog springtij is van vertroosting, blijdschap, gezicht en leven. Dat is dan, wanneer de poort van toegang wijd opengeworpen wordt, en zij worden geleid in het wijnhuis en worden gevoed met brood der engelen.
- Ten vijfde zijn er sommige *bezoeken van Christus, waarnaar werd uitgezien* en die werden verwacht, en die wezenlijk zijn de edele vleugels der hoop.
- Ten zesde zijn er sommige *verrassende bezoeken van Christus*, wanneer Hij komt tot de Zijnen, eer zij het gewaar worden, overeenkomstig dat woord: "De Heere was aan

deze plaats, en ik heb het niet geweten." En "de wind blaast, wanneer en waarheen hij wil." Het is moeilijk voor een Christen, om in de nacht van verlatenheid te zeggen welk uur van de nacht het is, en te weten het naderen van de morgen, wanneer de schaduwen zullen vlieden. Ik vind dit een zoet woord: "En dit gezegd hebbende, toonde Hij hun Zijn handen en Zijn zijde." Geen wonder dat de discipelen blij waren de Heere te zien. O wat is het zoet, feest te houden met Christus, en te proeven van die honing van hemelse vertroosting, die in Hem zijn, en verzadigd te worden met het vette der tarwe en met honing uit de rotsstenen!

Maar om meer bijzonder tot de tekst te komen, hier vindt u een beschrijving van de omstandigheden en de toestand, waarin de apostel verkeerde. Wij moeten daarbij aandacht schenken aan vijf zaken:

1. Er zijn sommige tijden, wanneer een Christen buitengewone blijdschap in God vindt en zeer uitnemende openbaringen van Hem ontvangt. Het is duidelijk, dat dit in de tekst voorondersteld is.
2. In de tweede plaats merken wij op, dat wij geneigd zijn, misbruik te maken van de meest verheven genietingen van God, van de verkwikkendste openbaringen van Hemzelf. Paulus was in gevaar zich te verheffen door de uitnemendheid der openbaringen.
3. Ten derde kunnen wij uit de woorden leren, dat de meest donkere en bittere wegen, waarlangs een Christen moet gaan, leiden tot de openbaring van een heerlijk en aanbiddelijk voornemen van Gods liefde. Dit is duidelijk in de ontmoeting van Paulus met een engel des satans, een doorn in het vlees. Dit was het doel van deze bezoeking: "*Opdat ik mij niet zou verheffen.*"
4. De vierde zaak is, dat een Christen moet bedenken, dat God gedachten des vredes en van liefde heeft, in het beschikken van de donkerste wegen. Paulus was zo ingenomen met het genadig doel, dat God had met deze verzoeken, dat hij in één vers, onze tekstwoorden, het heerlijk doel twee keer noemt: "*Opdat ik mij niet zou verheffen.*"
5. Ten vijfde moeten wij er aandacht aan schenken, dat er sommige bijzondere tijden zijn, wanneer de duivel met grote kracht op een Christen aanvalt, en hem met vuisten slaat. Inderdaad, hij weet welke tijden het meest geschikt voor hem is. Er is een tijd van vrede en een tijd van oorlog met de satan.

Er zijn twee vragen, waarop wij willen antwoorden, tot nadere verklaring van de tekst.

De eerste vraag is: *wanneer was het, toen Paulus zo'n genieting en hemelse openbaring van God ontving? Wanneer was het, toen hij werd opgetrokken tot in de derde hemel en hoorde onuitsprekelijke woorden?* Dit beantwoordt hij in het tweede vers van het tekstkapittel: ik ken een mens in Christus, vóór veertien jaren, welke tijd, indien wij ons niet bedriegen, onmiddellijk volgde op zijn bekering. Toen Christus voornam hem uit te zenden tot de bediening des Woords, toen hij geplaatst zou worden voor harde en pijnlijke arbeid, gaf de Heere hem een feest, vóór dat zijn reis begon.

De tweede vraag is: *wat wordt hier bedoeld met de doorn in het vlees en met een engel des satans?* Wij zullen u niet te veel vermoeien met de verschillende opvattingen onder de mensen, in het verklaren van wat bedoeld is met een engel des satans en een doorn in het vlees. Maar in het kort, het was enige geestelijke en inwendige verzoeking, hetzij tot hoogmoed, of onreinheid of iets dergelijks, hetwelk niet aan ons staat vast te stellen. Wij willen alleen uw aandacht vestigen op de volgende vier eigenschappen van deze verzoeking.

- Ten eerste. Hij noemt het *een doorn in het vlees*. Dat zegt ons, dat deze verzoeking een zeer pijnlijke zaak voor hem was.
- Ten tweede. Paulus omschrijft deze verzoeking, als iets, dat hem hinderde in zijn geestelijke beweging en wandel. Het was *een doorn in het vlees*, en u weet, dat een doorn iemand geweldig kan hinderen op de weg. Een doorn in de voet is iets, dat iemands voortgang in zijn weg belemmert.
- Ten derde. Hij omschrijft de verzoeking, door te zeggen dat het *was een engel des satans*. Wij kunnen hieruit besluiten, dat satan de voorname werkmeester is van alle verzoeken en aanvallen op een Christen. Zij mogen in alle hun verzoeken de hand van Joab, de hand van de duivel, bespeuren.
- Ten vierde, of ten laatste, spreekt hij van de kracht van deze verzoeking. Hij werd *met vuisten geslagen*. Dit maakt ons duidelijk, dat het een sterke aanval, een hevige aanslag was op het geestelijke leven van Paulus.

Nu zullen wij de eerste zaak, die in de tekstwoorden opgesloten ligt, bezien.

Christenen ontvangen soms aan deze zijde van de eeuwigheid, uitnemende, buitengewone en merkwaardige openbaringen. Christus begunstigt Zijn volk met openbaringen van verscheiden aard, als waarop gezinspeeld wordt in Hooglied 1:4, waar de bruid vertelt, dat de Koning haar heeft gebracht in Zijn binnenkameren. Er is niet alleen een genieten van Christus in het buitenste voorhof, maar er is ook een ontmoeten van Christus in de kamers Zijner tegenwoordigheid. Dit was de gunst die de bruid genoot.

In Exodus 34:6 en 7 lezen wij, dat Mozes een ongewone, zielverkwikkende genieting van God ontving, daar de heerlijkheid Gods voorbij Hem ging. Maar merk op, dat de buitengewone vreugden der heiligen slechts voorbijgaande en kortstondige genietingen zijn. Dit is overeenkomstig het woord, hetwelk wij lezen in Exodus 33:19: "Maar Hij zeide: Ik zal al Mijn goedigheid voorbij uw aangezicht laten gaan." *Ik zal u, Mozes, geven een voorbijgaand gezicht van Mijn goedheid. Maar u zult dat gezicht niet behouden, het moet voorbij u gaan.*

In het spreken over deze zaak zullen wij enkele dingen een weinig aanroeren.

Wij zullen in de eerste plaats spreken over wat het is, buitengewone openbaringen van Christus te ontmoeten. Volgens mijn mening houdt het drie zaken in.

1. Wanneer een ziel een meer dan gewone ontdekking van Christus ontvangt, dat betekent dat een deel van de sluier opzij geschoven wordt, waardoor aan de ziel wordt toegestaan, meer van Christus te zien, dan zij van tevoren gewend was.
2. Ten tweede. Een buitengewone openbaring van Christus houdt in, dat deze ontdekking dieper in eens Christens hart gaat. Wanneer Christus Zichzelf in Zijn

schoonheid aan hem vertoont, dan worden de genegenheden van de ziel, meer dan gewoonlijk, ontstoken door deze ontdekkingen. Wanneer Christus de sluier opzij schuift, dan worden zij gedwongen uit te roepen: *is dit de allerliefste Christus?* De ziel wordt dan als het ware zó verrast en verlegen, dat zij niet kan spreken, dan enkel een uitroep doen.

3. Ten derde. Een buitengewone openbaring betekent, dat de ziel onder meer dan gewone indrukken van liefde en blijdschap verkeert. Buitengewone openbaringen van Christus te ontmoeten, betekent dat het hart van Zijn volk brandende is in hen. Wanneer zij Zijn aangezicht mogen aanschouwen, en Christus tot hun ziel spreekt, dan verheugen zij zich in Hem met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. En weet u niet, dat een Christen somtijds, wanneer hij een hoge genieting van God heeft gehad, gedwongen is geweest uit te roepen: *noem mij niet meer Mara, maar noem mij Naomi, want de Heere heeft weldadigheid aan mij bewezen?*

In de tweede plaats zullen wij spreken *over verschillende tijden, waarin de Christen het meest wordt begunstigd met buitengewone en verheven ontdekkingen van Christus, en wanneer de ziel wordt overstelpt door de liefde van Christus, en wordt overweldigd door Zijn schoonheid.*

1. De eerste tijd, waarin een Christen buitengewone en hoge ontdekkingen van Christus ontvangt, is gewoonlijk de tijd van zijn bekering, wanneer Christus en hij elkander ontmoeten en zich aan elkander verbinden. Dit is duidelijk in dit voorbeeld van Paulus. Hij ontving deze hoge genieting een weinig na zijn bekering. Het is ook duidelijk te vinden in Jer. 2:2, waar beschreven wordt "de liefde der ondertrouw en de weldadigheid der jeugd." Het is niet altijd zó, dat een Christen verheven of buitengewone genietingen van Christus ontvangt bij zijn bekering. Maar dit is zeker, dat zielen de meest zoete en troostlijke dag in Zijn gezelschap op aarde beleven, wanneer Christus en zij elkander voor het eerst ontmoeten.

Sommigen hebben een aangename morgen in hun weg naar de hemel, die nochtans een donkere voormiddag, een donkere namiddag en een donkere avond hebben. Anderen hebben een aangename morgen en een aangename avond, terwijl het midden van de dag voor hen somber en bewolkt is. Evenwel, de Heere Jezus handelt gewoonlijk zeer vriendelijk met zielen, wanneer zij eerst met Hem verenigen. Hij doet dat met een drievoudig doel:

- Opdat de ziel veel vereniging met Christus zal hebben door de uitnemende band des geloofs.
- Opdat de ziel veel vereniging met Hem zal hebben door de dwingende band van liefde.
- Opdat de ziel veel vereniging met Hem zal hebben door de schone band van belijdenis.

Er zijn hiervoor twee redenen aan te geven.

- Ten eerste, dat een Christen er diep van overtuigd en overreed mag zijn, dat godzaligheid een groot gewin is, en dat niets met Christus is te vergelijken. Dit is het grote doel van de Heere Jezus, er de ziel toe te brengen, dat zij uitbreekt in dit besluit: *wie is gelijk de onvergelykelijke Christus?*

- De tweede reden is, dat wanneer een Christen kennis maakt met verzoeken, met duistere en sombere beschikkingen in de weg naar de hemel, hij zich met lijdzaamheid mag onderwerpen aan zo'n voorzienigheid. Een Christen mag zichzelf, in de donkerste nacht, troosten met deze gedachte: ik had een aangename morgen, en ik zal een aangename nacht hebben; mijn zon is nu onder een wolk, maar zie, de nacht komt, en ook de dag.

2. Een tweede tijd van buitengewone genietingen van Christus is, wanneer Christenen veel bezig zijn in de kostelijke oefening van gebed, en wanneer zij meest geestelijk zijn en sterk aanhouden in die plicht. Dan is het, dat de ziel wordt opgetrokken tot in de derde hemel, om onuitsprekelijke woorden te horen. Wanneer was het, dat Jacob als een vorst met God worstelde? Wanneer was het, dat Jacob Christus vasthield en Hem niet wilde loslaten? Was het niet toen hij sterk aanhield in gebed? Ja, hij weende en smeekte Hem, Hosea 12. Toen was het, dat Jacob als een vorst overmocht, en had kracht bij God. Dit is ook duidelijk in Hand. 10, waar van Cornelius wordt verhaald, dat hij was geduriglijk biddende; en terwijl hij vastende en biddende was, zag hij een gezicht. Wij lezen in hetzelfde hoofdstuk, dat over Petrus, terwijl hij bad, een vertrekking van zinnen viel en hij zag de hemel geopend.

Ik zal u vier redenen geven, waarom Christenen hoge genietingen ontvangen in het gebed.

- Ten eerste. De gebeden der heiligen zijn de inspraken van de Heiligen Geest, en hun smeekschriften zijn door Hem geschreven. Daardoor hebben hun verlangens en gebeden een doorluchtig en volmaakt bewijs van Zijn liefde. Want daar de Vader altijd de Zoon hoort, zal Hij ook niet altijd de Heiligen Geest horen?
- Ten tweede. De gebeden der heiligen worden in de hemel gesteund door de voorspraak van Christus. Hij, als de grote Engel van het verbond, staat voor het altaar, om de gebeden van de heiligen met Zijn reukwerk welriekend te maken. Indien de Heilige Geest onze Voorbidder is in ons, en de Zoon van God onze Voorbidder is voor ons, hebben dan niet onze gebeden edele en voortreffelijke bewijzen van liefde?
- Ten derde. Een andere reden, waarom de heiligen hoge genietingen in het gebed ontvangen, is deze: aan het gebed is een belofte verbonden, van te zullen smaken de zoetheid van God. "Gij, die God zoekt, ulieder hart zal leven", Psalm 69: 33.
- Ten vierde. Het gebed is de plicht van een Christen, hetwelk het meest de eer van zijn genietingen aan Christus toeschrijft. Het gebed van een Christen erkent, dat Christus bekwaam is te geven, en het gebed van een Christen erkent, dat Christus alleen behoort gedankt te worden, wanneer hij enige genieting van Hem mag smaken.

Maar laat mij dit zeggen, o Christenen en verwachters van de hemelen, moet dit niet op uw eenzame gebeden gegraveerd worden: *Christus is heengegaan! Christus is heengegaan!* Moet dit niet gegraveerd worden op uw gebeden in het gezin en op uw openbare gebeden? En toch zijn er weinigen, die klagen achter een afwezige Heere.

3. Een derde tijd van buitengewone openbaringen des Heeren aan Zijn volk, is een tijd van lijden en vervolgingen om Christus wille. Hij is gewoon hen dan te trekken met de tekenen van Zijn liefde. "Ik zal ze lokken en zal ze voeren in de woestijn en Ik zal naar hun hart spreken", Hosea 2:13. Zo bevond ook de apostel het, waar hij schrijft in 2 Kor. 1:5 "Want gelijk het lijden van Christus overvloedig is in ons, alzo is ook door Christus onze vertroosting overvloedig." Dit was ook de bevinding van de martelaar Stefanus, toen de Joden hem ter dood toe vervolgden, en de stenen om zijn oren vlogen, toen ontdekte Christus Zichzelf heerlijk aan hem, als staande aan de rechterhand Gods, voor hem biddende.

Zo ook Jacob, toen hij door de vervolging van Ezau gedwongen werd uit het huis van zijn vader te vluchten, niets bij zich hebbende dan zijn staf; geen dak boven zijn hoofd dan de hemelen, geen peluw om zijn hoofd daar op te leggen dan een steen. Toen, in die verlaten toestand, openbaarde God Zich heerlijk aan hem, door de ladder, die gesteld was op de aarde, welker opperste aan de hemel raakte. Toen noemde hij die plaats Bethel, of *een huis Gods*, want daar kwam God tot hem en sprak met hem. Daarna, toen zowel hij, als zijn gehele gezin in gevaar verkeerden, omgebracht te worden door zijn dreiging en moord blazende broeder Ezau, die tegen hem kwam met vierhonderd man, toen openbaarde God Zichzelf de nacht tevoren zeer heerlijk aan hem, toen hij met God in het gebed worstelde. Hij zegende hem aldaar en gaf hem een nieuwe naam, zodat hij die plaats Pniël noemde, want, zeide hij, ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest.

Zo ook de kinderen Israëls, toen zij zuchtten vanwege hun dienstbaarheid in Egypte. God hoorde hun kermen, en gedacht aan Zijn verbond met hun vaders, en Hij zond Mozes om hen te troosten en te verlossen.

Het behaagt God aan Zijn volk buitengewone openbaringen te geven ten tijde van vervolging, omdat Hij weet dat hun kracht klein is. God weet, dat al hun genade en bevinding en hun heiligste voornemens, het niet kunnen houden tegen de hevige schok, die veroorzaakt wordt door boosaardige vervolgers, indien zij geen buitengewone hulp en ondersteuning van de hemel ontvangen. Daarom brengt Hij bijzondere bezoeken aan Zijn vervolgde kudde, en versterkt en bemoedigt ze, opdat zij de beproeving kunnen verdragen.

4. Een vierde tijd, waarin God buitengewone openbaringen van Zichzelf geeft, is de tijd wanneer gelovigen de bloedigste worstelingen hebben met satans verzoeking en met de verdorvenheid van hun eigen hart. Dit waren voor het volk des Heeren tijden waarin God bijzondere ontdekkingen van Zichzelf gaf, en heerlijk aan hen verscheen. Zo bevond Paulus het, toen de engel des satans hem zeer pijnlijk met vuisten sloeg, want toen kwam God tevoorschijn en zeide: "*Mijn genade is u genoeg.*"

Zo ging het ook met Petrus, toen hij op zijn rug lag door satans verzoeking, zijn Meester te verloochenen, en het er veel van had, dat hij geheel zou worden overwonnen, en een volslagen afvallige zou worden, toen keerde de Heere Zich om en zag Petrus aan, en richtte hem op tot berouw.

Ook Thomas, toen hij door verzoeken overwonnen scheen te zijn tot ontrouw en afval, verscheen Christus aan hem, en toonde hem Zijn wonden, en herstelde zijn bezwijmend geloof, en deed hem in verrukking uitroepen: *"Mijn Heere, en mijn God."*

Sinds de dagen der apostelen wordt dit menigmaal bevestigd door menigvuldige bevinding van gelovigen, wanneer satan hen gevoelig heeft gekweld met godslasterlijke inwerpingen, godloochenende gedachten, verkeerde voorstellingen van God en van de weg der voorzienigheid met hen, of hen heeft verzocht tot grove zonden, en hen daarna gebracht tot uiterste wanhoop aan genade. In deze droevige toestand is Christus menigmaal overgekomen met bijzondere hulp en ondersteuning, en heeft hen een heerlijke overwinning gegeven. Alzo heeft het onze medelijdende en goedhartige Heere menigmaal behaagd op te staan en Zich te vertonen in de tijd van Zijns volks grootste nood, om te voorkomen dat zij toegaven aan verzoeken tot zonde. Hij is hun verschenen om hen te bewaren voor wanhopige gedachten en besluiten, onder beroerende beschikkingen der Voorzienigheid, en ze te behoeden voor het afsnijden van hun hoop. Indien de Heere niet kennelijk tot hun hulp verscheen, zouden ze hun verwachting verliezen. Maar door Zijn tijdige komst, herstelt en versterkt Hij hun bezwijkend geloof, en door Zijn komst ontvangen zij kracht, om de vijand op de vlucht te drijven en over hem te triomferen.

5. Een vijfde tijd, waarin de Heere gewoonlijk Zichzelf aan Zijn volk openbaart, is de tijd wanneer Hij Zijn volk roept tot een moeilijk werk, of tot zware beproevingen. Wij zien dit bij Abraham, toen hij geroepen werd zijn geboorteland en maagschap te verlaten, en zijn enige zoon te offeren.

Zo openbaarde Hij Zichzelf aan de apostelen, door de uitstorting van Zijn Geest, vóór Hij ze uitzond als schapen in het midden der wolven, om te prediken, en het evangelie te brengen aan de volken.

Zo verscheen Hij genadiglijk aan Mozes en Jozua, vóór de grote en moeilijke onderneming, waartoe zij geroepen werden.

Evenzo aan Paulus vóór de schipbreuk.

Christus nam Petrus, Jacobus en Johannes mee, om Zijn verheerlijking op de berg Thabor te zien, vóór Hij hen riep om Zijn benauwdheid in de hof van Gethsémané te aanschouwen, opdat zij door het zien van het ene, versterkt mochten worden om het gezicht van het andere te verdragen. Dit is de weg, die de Heere gewoonlijk met Zijn volk inslaat, opdat zij niet behoeven te strijden in eigen kracht.

Toen Hij Elia riep tot buitengewoon werk en grote beproeving, voorzag Hij hem eerst van een dubbel maal. Zo ook, vóór Hij Zijn volk roept tot het dragen van een zwaar kruis, bereidt Hij menigmaal eerst voor hen een feest, een vette maaltijd, een maaltijd van reine wijn, van vet vol mergs, van reine wijnen, die gezuiverd zijn.

Toen Jacob uittoog van Berséba en ging naar Haran, bereidde God hem aldaar een feest, vóór hij droefheid en benauwdheid zou smaken.

Het blijkt ook uit de weg Gods met Elia, vóór hij veel angst, inspanning en een lange reis moest uitstaan, werd hem gegeven een feest van de hemel: *Sta op, eet, want de weg zou voor u teveel zijn, want door de kracht derzelve spijs moet u veertig dagen gaan.*

Er spreekt ongetwijfeld veel van de wijsheid Gods uit, dat, vóór Hij ons een kruis oplegt, Hij ons een uitrusting wil geven om ons kruis te dragen. Vóór wij in onze beproevingen gewikkeld worden, geeft Hij iets om ze zoet voor ons te maken.

Ik zal nu alleen deze reden noemen, waarom een Christen, vóór hij wordt bezocht met beproevingen, heerlijke ontdekkingen van God mag ontvangen, en het is dit: de ziel is geneigd, onder beproevingen, in de liefde te verkouden, maar een voorafgaande versterking der liefde houdt de ziel in een bestendige oefening van liefde onder beproevingen. Daarom geeft de Heere aan de ziel, wanneer het kruis nadert, een heerlijke ontdekking van Zichzelf.

6. Een zesde tijd, waarin een Christen bijzondere ontdekkingen van God ontmoet, is, wanneer hij opgaat tot het sacrament van het Avondmaal des Heeren, op een geestelijke en gelovige wijze. Dat is de tijd, waarin de ziel ontvangt verheven ontdekkingen van God, wanneer zij wordt gevoerd in het wijnhuis, en de liefde Zijn banier over haar is. Nu dit is bekend, dat een Avondmaalsdag dikwijls voor een Christen is geweest een dag van onuitsprekelijke blijdschap. Het is duidelijk te vinden in 2 Kron. 30, waar beschreven is, dat de zeven dagen van het pascha werden gehouden met buitengewoon grote blijdschap en vreugde. De grote blijdschap, die op dat feest van liefde heerste, was aanleiding, dat allen besloten de Heere nog zeven dagen te houden, en zij werden gehouden met blijdschap. We lezen in het 26ste vers, dat de geestelijke vreugde bij dat avondmaal en pascha zó groot was, dat er sedert de dagen van Salomo zó grote blijdschap te Jeruzalem niet geweest was.

Het is ook duidelijk uit Lukas 24, waar gezegd wordt dat Christus hun bekend werd in het breken des broods. Wij verstaan dit zó, zonder de tekst geweld aan te doen, dat dit bedoeld is van het Avondmaal. Er werd een heerlijke ontdekking van Christus aan hen gegeven, toen Hij het brood voor hen brak.

Ik wil u vijf daden van liefde noemen, die Christus op avondmaalsdagen mededeelt aan de ziel.

- Een eerste daad van liefde is, dat Christus somtijds tot de ziel zegt: *o gelovige, breng uw vinger hier, en zie Mijn handen, en breng uw hand en steek ze in Mijn zijde.* Dit is de taal, die Christus tot de Zijnen spreekt, wanneer ze op de dag der liefde met Hem in het wijnhuis zijn. Het is, alsof Hij tot hen wilde zeggen: *kom, laten de wonden in Mijn handen uw bezwaren wegnemen, en laten de wonden in Mijn zijde uw tegenwerpingen het zwijgen opleggen, en wees niet ongelovig, maar gelovig.* Want er is niet één wond, die de dierbare Christus ontving, of dit is de stem, die er van uitgaat: *o geloof in Hem! O geloof in Hem!*
- Een tweede daad van liefde, die Christus in avondmaalsdagen aan de Zijnen wil doen, is, dat Hij aan hen wil geven heerlijke ontdekkingen van Zichzelf, zodat Hij hun ogen wil verzadigen met op Hem te zien. Hij wil hun gevoel verzadigen, met Hem aan te raken. Hij wil hun smaak verzadigen, door hen van Zijn zoetheid te laten proeven. Hij wil hun reuk verzadigen, door hen te doen genieten van de reuk van Zijn klederen, die geuren met allerlei poeder des kruideniers. Dit doet de ziel soms uitroepen: *is dit geen vette maaltijd, vol van merg en van liefde?*

- Een derde daad van liefde, die Christus op avondmaaltijden bewijst aan de Zijnen, is, dat Hij somtijds hen verlost van hun banden, en de ketenen van hun voeten doet vallen. Is niet de tafel des Heeren somtijds de begrafenis geweest van eens Christens banden? Heeft hem dat niet doen uitroepen: *ik ben in dienstbaarheid geweest, maar nu ben ik vrij; ik was tevoren een gevangene, maar nu zijn de gevangenisdeuren opengeworpen en ik ben in vrijheid gesteld?*
- Een vierde daad van liefde, die Christus op een avondmaalsdag doet aan de Zijnen, wanneer zij in het wijnhuis worden gevoerd, is, dat zij een voorsmaak ontvangen van de hemel, dat hen gegeven wordt een klein proefje van de vreugde van het Hogerhuis. Het sacrament van des Heeren avondmaal is een voorproef van het feest, dat zij hebben, die boven zijn. Is het niet bekend, dat de tafel des Heeren soms geweest is een plaats van zoveel genieting, dat zij gedwongen werden uit te roepen: *dit is de poort des hemels; De Heere was aan deze plaats, en ik heb het niet geweten?*
- Een vijfde daad van de meest verhevene en uitnemende liefde, wordt door Christus aan de ziel verricht op zo'n dag. Hij geeft, dat de ziel vermaak vindt in de plicht, Hij maakt dat de ziel een haat heeft tegen haar afgoden, Hij schenkt dat de ziel haar tegenwerpingen opgeeft. O, een Avondmaal is soms voor de heiligen een dag van vele uitmuntende genietingen geweest! Wat is de hemel? Het is de eeuwige viering van des Heeren Avondmaal. Hier is de tafel van het Lagerhuis, en de tafel waaraan alle de vlekkeloze geesten zitten, is de tafel van het Hogerhuis. Waarop leven de heiligen, die boven zijn? Is het niet op een gekruiste Christus? Waarop leven de heiligen van het Lagerhuis? Is het niet op een gekruiste Christus, Die om onze ongerechtigheden werd doorstoken?

7. Wij zullen nu iets zeggen van een zevende tijd, waarin een ziel wezenlijke genietingen van Christus ontvangt. Het is de tijd, die onmiddellijk voorafgaat aan zijn dood. Dikwijls is eens Christens avond aangenaam, maar niet altijd. De oude Simeon had een aangename avondstond, toen hij Christus in zijn armen nam, en zong: *"Nu laat U, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord; want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien."* Tegen de tijd, dat Mozes ging sterven, werd hij geleid op de berg Nebo, vanwaar hij het beloofde land zag.

Soms ontvangt een Christen, vóór zijn dood, een glimp van de hemel en dat doet hem uitroepen: *de heerlijkheid komt nabij!* Ja soms hebben Christenen, wanneer zij genaderd waren tot de drempel van de poorten des doods, uitgeroepen: *ik zal niet meer bidden! Ik zal niet meer zuchten!* Sommigen hebben het eeuwig gezang aangevangen, vóór zij binnen waren. Maar wees er van verzekerd, er zijn niet vele Christenen in deze tijd, die zó in hun graf zullen dalen. Ja, naar alle waarschijnlijkheid zullen zij in duisternis de hemel binnengaan. Ik zal u drie dingen noemen, welke doen vrezen, dat u een donkere avondstond zult hebben.

1. U hebt geen geestelijke wandel, die men van u zou mogen verwachten, in verband met uw hoop.
2. Uw wandel komt niet overeen met een duidelijke kennis van uw aandeel in Christus. Dit is zeker, dat indien wij ons niet benaarstigen, ons aandeel in Christus

vast te maken, wij geen gemakkelijk sterven zullen hebben. Dezulken moeten hun hoop nog zoeken, wanneer zij hun kroon behoorden te zoeken.

3. Ook zal uw avondstond duister zijn, zo u niet veel bezig zijt in de oefening van de doding der zonden. Geloof het, één ongedode begeerlijkheid, die de dood en de eeuwigheid ontmoet, dat zal een droevige en vreselijke ontmoeting zijn. O, wanneer een ongedode lust een Christen zal aanspreken, wanneer hij staat op de grenzen der eeuwigheid, dat zal hem verschrikt doen staan. Ja de gedachten aan de eeuwigheid zullen akelig en somber zijn voor een Christen, die zijn voet niet heeft gezet op de nek zijner afgoden.

Ik mag er dit aan toevoegen: indien de Christenen van deze tijd naar de hemel gaan, zullen zij zijn als Simson. Zij zullen in hun sterven meer vijanden doden, dan zij in hun gehele leven gedaan hebben. Zij zullen meer begeerlijkheden doden, wanneer zij zullen staan op de grenzen der eeuwigheid, dan zij ooit deden in hun gehele leven.

8. De achtste tijd, waarin een Christen verheven genietingen van Christus ontvangt, is na een langdurige en treurige verlating. Wanneer Christus lange tijd afwezig is geweest van de ziel, dan keert Hij weder met een heerlijke openbaring van Zichzelf. Dan wordt het woord bevestigd uit Hooglied 2, waarin Christus gewag maakt van een winter en van een nacht, en Hij uitroept: "Sta op, Mijn vriendin, Mijn schone en kom. Want zie, de winter is voorbij, de plasregen is over, hij is overgegaan. De bloemen worden gezien in het land, de zangtijd genaakt en de stem der tortelduif wordt gehoord in ons land." Er volgt een aangename dag op eens Christens nacht. Er komt een kostelijke oogst voort uit eens Christens bedrukte zaaitijd. Dit is de Godgeleerdheid van het geloof: "Ik treur nu, maar eerlang zal ik lachen." *Ik zaai met tranen, zegt geloof, maar eens zal ik met vreugde maaien.* Geloof zegt: *Christus is nu verborgen voor mij, maar eens zal de sluier worden weggenomen.* Geloof is een liefelijke profeet, die goede dingen aan een Christen profeteert, in zijn donkerste nacht.

9. Wij noemen nog een negende tijd, waarin een Christen verheven genietingen van Christus heeft, en dat is de dag waarop hij verkeert onder de meest geestelijke en heerlijke bevatting van Christus. Wanneer de ziel hoge gedachten van Christus heeft, dan heeft zij hoge genietingen van Hem. Dit is duidelijk uit Hooglied 2, waar de bruid spreekt uit een hoge achting voor Christus: "Als een appelboom onder de bomen des wouds, zó is mijn liefste onder de zonen." En zij voegt er dit onmiddellijk aan toe: "Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is zijn banier over mij."

Er zijn enkele redenen aan te geven, waarom een Christen verheven genietingen ontvangt, wanneer hij een hoge en heerlijke bevatting van Christus heeft.

1. Christus geeft u een hoge indruk van Zichzelf, als Hij zegt: *ik zal uw geloof bevestigen.* Wanneer Hij u daarvan een bewijs geeft en zegt: *kom en zie, of het waar is of niet.* Dan zult u getuigen: *Hij is werkelijk zo.*
2. Christus heeft een groot vermaak in Zich te openbaren aan hen, die veel zijn in oefening van geloof en liefde, en zij worden gedwongen uit te roepen: "Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!"

Ik zal nu onze predikatie besluiten, met het noemen van enige blijken van hen, die gemeenschap met Christus hebben, en die de blijdschap van Zijn tegenwoordigheid kennen. Ik zal u enige kenmerken en tekenen geven, waaruit u moogt weten of u ooit enige genieting van Christus ontving, of u ooit geproefd hebt de zoetheid, die in Hem is. De reden waarom ik de blijken hiervan noem, is, dat er iets in een schijnheilige is, dat sterk gelijkt op gemeenschap met Christus, wanneer hem wordt toegestaan het goede woord Gods te smaken en de krachten der toekomstige eeuw. Ik zal u zes tekenen noemen, waarbij u moogt bezien, of u weet wat gemeenschap met Christus is, of blijdschap in Hem.

- Ten eerste. *Werden ooit uw gedachten en overdenkingen van Christus vermeerderd en verbeterd, door de blijdschap, die u had? Was dit ooit de vrucht van uw blijdschap, dat uw hart een sport hoger steeg in uw gedachten van Hem, wanneer u een kleine ontdekking van Christus ontving? Dit is een bewijs, dat u gemeenschap met Christus hebt gehad. Een ziel, die nooit wist, wat het is, meerdere blijdschap in Christus te vinden, en daardoor hogere gedachten van Hem te hebben, zo iemand mag er zeker van zijn, dat zijn blijdschap niet lang zal duren, en hij is in gevaar eeuwig van Christus uitgesloten te worden.*

- Ten tweede. *Is ooit uw vermaak in de plichten, door geestelijke blijdschap versterkt? Ik weet dat een Christen dikwijls klaagt: dit is geen wezenlijke genieting geweest, want mijn vermaak in de plicht werd niet versterkt door deze blijdschap. Daarom, wees er van verzekerd, iemand die nooit wist, wat het is, met meer vermaak tot de plicht te komen, na een genieting van Christus, die heeft een sprekend kenteken, dat deze genieting niet echt was. De oprechte ziel voelt zich soms gedwongen te zeggen: "Ik zal de weg Uwer geboden lopen, als Gij mijn hart verwijdt zult hebben." Dat wil zeggen: wanneer ik vrijheid en blijdschap ondervind, ben ik veel in de oefening van gehoorzaamheid, en heb ik er een vermaak in. Het is alsof hij wilde zeggen: onder verlating zal ik wandelen in de weg van Uw geboden, maar bij verwijding mijns harten zal ik vaardig, ja met blijdschap lopen in gehoorzaamheid aan Uw geboden. Dit is duidelijk uit Hooglied 1:4: "Trek mij, wij zullen U nalopen."*

- Ten derde. *Werd ooit uw haat tegen de zonde versterkt door uw blijdschap in Christus? Was dat ooit de gezegende vrucht van uw genietingen? Kon u ooit zeggen, dat uw zien van Christus u afkerig maakte van ongerechtigheid? Dan mag u ongetwijfeld zeggen: deze blijdschap was echt en geen bedrog. Ik vermoed, dat hier velen zijn, die, indien zij hun blijdschap hieraan wilden toetsen, zij zouden zien, dat hun haat tegen de zonde nooit werd versterkt door hun genietingen.*

- Ten vierde. *Is ooit de kracht van uw afgoden vervalLEN? Zijn zij ooit verzwakt door uw genietingen? Wanneer was het, o Christen, dat het aanschouwen van Christus uw vingers maakte geoefend ten oorloge, en u met veel kracht en sterkte deed worstelen tegen uw afgoden? U mag de echtheid van uw genietingen betwijfelen, indien dit er de vrucht niet van is geweest. Ik noem u hier de praktijk en het geval*

van velen. Zij hebben hun genietingen, maar zij hebben ook hun afgoden, zo krachtig en levendig als ooit. Ja, het staat vast dat er sommigen zijn, die hun afgoden voeden op hun genietingen. Hun afgoden worden versterkt door hun genietingen.

- Ten vijfde. Hier hebt u een ander bewijs, waarbij u moogt weten of u blijdschap in Christus hebt gehad of niet. Hebben uw genietingen u ooit nederig gemaakt en u nederig doen leven? Dat is de evangelische vrucht van echte blijdschap in Christus. Zij doet de Christen in zijn eigen achting dalen. Een ziel, die eens een recht gezicht op Christus heeft ontvangen, zal uitroepen: "Met het gehoor des oors heb ik van U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as." Zijn er niet sommigen, bij wie het voornaamste gebruik van hun genietingen is de versterking van hun afgoden?
- Ten zesde. Een ander kenteken is dit: *is er een toenemen van uw liefde tot Christus, na uw genietingen?* Sommigen hebben na hun genietingen even weinig liefde tot Christus als tevoren. Dit is ongetwijfeld een verwijding in uw licht en niet in uw hart. Soms ontvangt een Christen vermeerdering van gaven en niet van genade, wat de voorname oorzaak is, dat wij onze genietingen niet in het rechte licht zien. Het verstand mag verlicht worden, terwijl er geen licht is in het hart. Eens Christens licht en oordeel kan uitgebreid worden in het gebed, terwijl het hart in banden is. Daarom, onderzoek of uw aanwassen is een groei van genade of van gaven.
- Ten zevende. Het laatste bewijs van wezenlijke blijdschap in Christus wil ik u in deze vraag voorstellen: *is ooit uw blijdschap een oorzaak geweest van verlangen naar die dag, waarin u zoudt verkrijgen de eindeloze en onveranderlijke genieting van Christus?* Indien het proeven van de stromen u zo verrukte, hoe zoet moet dan wel de Fontein zijn? Welk een dag, o Christenen, zal het zijn, wanneer u, die hebt geproefd van de zoetheid van Christus, zult zitten bij de Hoofdfontein, en daar overvloedig zult drinken van de zoetheid, die in Christus is en gezangen zult schrijven van eindeloze lof, tot in eeuwigheid. Wij mogen van Christus zeggen, wat gezegd wordt van de Fontein, waarvan gesproken wordt in Joh. 4:11: *De put is diep, en wij hebben niets om mede te putten.* Er zijn, zonder enige twijfel, zeer zoete en uitmuntende dingen in Christus te vinden.

Ik zal niet meer zeggen, dan alleen nog dit: sommigen, die menen dat zij hier gemeenschap met Christus hebben, zullen hiernamaals nooit gemeenschap met Hem hebben. Ja, sommigen zullen in het graf dalen, nadat zij hebben gezegd: ik heb met Christus gewandeld, die nochtans niet met Hem zullen wandelen, wanneer het eeuwigheid zal zijn. O, gezegend is de Christen, op wiens graf mag worden geschreven: *Hier ligt iemand, die wandelde met God.*

Hier ligt iemand, die in zijn leven omgang had met God.

Wat is de hemel? Is het niet een meer onmiddellijke genieting van Christus? Ik wil dit nog zeggen: indien u Christus kende, zou u verlangen bij Hem te zijn. Moet de hemel

geen voortreffelijke plaats zijn? Indien u de reden wilt vragen waarom het zo is, wil ik besluiten met een vijfvoudig antwoord.

- Ten eerste. *Daar heeft een Christen de onmiddellijke genieting van God.* Daar zullen alle sluiers zijn weggenomen en alle wolken zijn weggedreven. Moet dan de hemel geen uitmuntende plaats zijn?
- Ten tweede. *De Christen heeft daar een ongestoorde genieting van God.* Er zal niet zo'n klacht in de hemel worden gehoord als deze: *waarom staat Gij van verre?* Er is geen verlaten van Christen in de hemel; daar is geen onderbreking van omgang en gemeenschap met Christus.
- Ten derde. *Moet niet de hemel een alles overtreffende plaats zijn, omdat een Christen daar genietingen van God ontvangt, waarvan geen misbruik kan worden gemaakt?* Wanneer aan een Christen hier beneden uitnemende openbaringen worden gegeven, is hij in gevaar zich te verheffen. Maar alle de grote en zielverkwikkende genietingen der heiligen in de hemel zullen geen enkele hoogmoedige gedachte veroorzaken. Daar kunnen wij onze genietingen niet misbruiken. Daar zullen wij eeuwige blijdschap hebben en wij zullen er daar eeuwig een goed gebruik van maken.
- Ten vierde. *Moet de hemel niet een voortreffelijke plaats zijn, omdat de vreugde van een Christen daar een volkomen verzadiging zal zijn?* Hier is geen bezoek van Christus aan een Christen, dat verzadigt. David zegt: "Ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwaken." O David, werd u hier nooit verzadigd met Zijn beeld? Werd u niet verzadigd, toen u dat gezang hebt gezongen: "Mijn ziel zou als met smeer en vettigheid verzadigd worden?" *Nee*, antwoordt hij, *de eerste dag van mijn verzadiging zal zijn in de gezegende morgen der opstanding; dan zal ik verzadigd worden met Zijn beeld.* Het eerste verzadigend gezicht van Christus zal zijn in de morgen der opstanding.
- Ten vijfde. *Moet niet de hemel een alles overtreffende plaats zijn, omdat de vreugde in God, die daar is, een verheven en de hoogste genieting zal zijn, in opzicht van de trap en mate?* Hier mag een Christen slechts proeven, maar daar zal hij drinken. Hier drinkt een Christen slechts van de stromen, maar daar zal hij overstroomd worden door een zee van liefde, in een oceaan van eeuwige gelukzaligheid. Amen.

Andrew Gray